

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2020

aruandeaasta lõpp: 31.12.2020

nimi: Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda

registrikood: 80007884

tänava/talu nimi, Pärnu mnt 141
maja ja korteri number:

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihtnumber: 11314

telefon: +372 6009349

e-posti aadress: info@epkk.ee

veebilehe aadress: www.epkk.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	15
Bilanss	15
Tulemiaruanne	16
Rahavoogude aruanne	17
Netovara muutuste aruanne	18
Raamatupidamise aastaaruande lisad	19
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	19
Lisa 2 Raha	20
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	20
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	21
Lisa 5 Pikaajalised finantsinvesteeringud	21
Lisa 6 Võlad ja ettemaksed	22
Lisa 7 Annetused ja toetused	22
Lisa 8 Tulu ettevõtlusest	23
Lisa 9 Muud tulud	23
Lisa 10 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	24
Lisa 11 Mitmesugused tegevuskulud	24
Lisa 12 Tööjõukulud	25
Lisa 13 Seotud osapooled	25
Aruande allkirjad	26
Vandeauditiitori aruanne	27

MTÜ EESTI PÕLLUMAJANDUS-KAUBANDUSKODA

TEGEVUSE ARUANNE 2020

SOODSA ETTEVÕTLUSKESKKONNA KUJUNDAMINE

1.1. Poliitikakujundamises osalemine: Liikmete ja nende liikmeks olevate isikute huvide esindamine ja kaitsmine Eestis

Tegevust mõjutas väga tugevalt COVID-19 pandeemia ning sellega seotud piirangud ja väljakutsed, kuid 2020. aastal võeti vastu ka mitmed põllumajandus-, toidu- ja metsandusvaldkonna tulevikku oluliselt mõjutavad otsused ning algutati sektori jaoks tähtsad strateegiad.

PÕLLUMAJANDUS- JA MAAELUPOLIITIKA

Märtsis kehtestatud eriolukord tõi suurima väljakutsena kaasa riigipiiri sulgemise ja inimeste liikumise takistamise. Suureks väljakutseks mitmele põllumajandusvaldkonnale oli **välistööjõu** kättesaadavusega seotud küsimused. Koja aktiivse veenmistöö tulemusel oli valitsus lõpuks nõus **31. juulini pikendama juba Eestis viibivate välistöötajate töötamise lubasid**, sest nende kiire asendamine uute töötajatega polnud võimalik. See oli eelkõige leevenduseks loomakasvatuse sektori tööjõuprobleemide leevendamiseks. **6. juulil otsustas valitsus pärast kuude pikkust koja poolset veenmist lõpuks avada riigipiiri kolmandatest riikidest pärit välistöötajatele**, mis oli kahjuks liiga hilja maasikakasvatajatele, kuid hoidis ära tõsisemad probleemid piimakarja- ja loomakasvatuses. Akuutse tööjõuprobleemi lahendamiseks korraldas koda juulis Ukrainast Eestisse ka erilennu, millega toodi Eestisse ligi 170 töötajat.

Valitsus algatas 2020. aasta suvel välismaalaste seaduse muudatused, mille eesmärgiks on muuta välistöötajate palkamine keerulisemaks ja kallimaks. Koja ettepanekul lisati seaduse eelnõusse sätte, mis võimaldaks põllumajandussektori hooajalisi lihttöötajaid tulevikus palgata mõnevõrra mõistlikumatel tingimustel. Kui üldiselt oli kavas kehtestada hooajatöötajatele sektori keskmise palga maksmise nõue, siis põllumajandussektori lihttöötajate puhul tuleks maksta 80% sektori keskmisest. Seoses valitsuse vahetusega 2021. aasta alguses kavandatud muudatused siiski ei jõustunud.

COVID-19 leevendusmeetmed

COVID-19 pandeemia on põhjustanud suurt ebakindlust ettevõtjates ja turgudel. EPKK seisis selle eest, et tugevdada Maaelu Edendamise Sihtasutuse võimekust pakkuda ettevõtjatele leevendusmeetmeid kriiside ajal. Kevadise eriolukorra ajal otsustas riik eraldada sihtasutusele **200 miljonit eurot maaettevõtjatele käenduste ja laenude pakkumiseks ning maakapitali käivitamiseks**.

Märtsi lõpus pöördus koda rahandusministri poole ettepanekuga lisaks tavalise kütuse aktsiisi langetamisele langetada vähemasti samas proportsioonis ka põllumajanduses kasutatava eriotstarbelise diiselkütuse aktsiisi. Valitsus otsustas alates 1. maist 2020 kaheks aastaks **vähendada erimärgistatud diislikütuse aktsiisimäära** seniselt 133 eurot/1000 l kohta 100 eurole. See tähendab põllumajandusettevõtete jaoks ca 5,5 miljonit eurot säästu kahe aasta jooksul.

EPKK eestvedamisel tegid põllumajandusorganisatsioonid oktoobris riigile ettepaneku maksta COVID-19 mõjude leevendamiseks keerulises olukorras olevatele põllumajandussektoritele 24 miljonit eurot erakorralist toetust. Riik otsustas alguses põllumajandussektorit erakorraliselt toetada 12 miljoni euro ulatuses, 2021. aastal suurendas uus valitsus toetuse mahtu **15,8 miljoni euroni**.

EPKK 2019. aasta sügisese sihikindla selgitustöö tulemusel maksti 2020. aastal põllumajandusettevõtetele ligi **10 miljoni euro ulatuses üleminekutoetusi**. Algse kava kohaselt poleks riik üleminekutoetusi 2020. aastal üldse maksnud. Valitsus otsus vaatamata koja ettepanekutele loobuda üleminekutoetuste maksmisest 2021. aastal, selle asemel makstakse ettevõtjatele erakorralist toetust.

Pikaajalise mõjuga otsused ja protsessid

Aasta jooksul toimusid arutelud **ELi ühise põllumajanduspoliitika 2021-2027 Eesti strateegiakava** koostamiseks. Koja esindajad osalesid aktiivselt strateegiakava väljatöötamises, et tagada põllumajandus-, toidu- ja metsandussektori kestlikkus ning soodsad tingimused ettevõtluseks alates 2023. aastast. EPKK esindajad osalesid kõigis sekkumiste töögruppides (kokku 14) ning esitasid seisukohti ja kommentaare sekkumislehtede kohta. Samuti osales EPKK esindaja ÜPP juhtkomisjoni töös.

Aasta alguses toimus elav arutelu kavandatava **maade ümberhindamise ja maamaksu määrade** üle. Koda seisis selle eest, et põllu- ja metsamaa maksimaalne lubatud maksumäär langeks 0,5 protsendile ja aastane

maamaksu tõus ei ületaks 10%. Esiolgu kava kohaselt oli maksimaalselt lubatud maksumääraks kavandatud 1% ja räägiti 15% aastast maksutõusu piirangust. Kuigi maamaks tulevikus oluliselt kasvab ka praeguse seaduse eelnõu kohaselt, siis kaja ettepanekul tehtud muudatus maksimaalsetes maksumäärades tähendab ainuüksi põllumeestele ca 15 miljonit eurot säästu aastas. Kaja ettepanekust võivad ka erametsaomanikud.

Valitsus jätkas **põllumajanduses kasutatava diiselkütuse soodusmäär**a rakendamist ilma liimitideta, kuigi 2019. aasta aruteludes tehti muuhulgas ettepanekuid ka erimärgistatud kütuse süsteemi lõpetamiseks ja liimitide kehtestamiseks, millega EPKK ei nõustunud. See tähendab põllumajandussektori jaoks ca 25-30 miljoni euro suurust soodustust aastas.

Aasta jooksul toimus arvukalt kohtumisi erinevatel põllumajanduspoliitika teemadel: kohtumine EKRE maaelutoimkonnaga, kohtumine USA saatkonna põllumajandusnõunikuga, kohtumine Rahandusministeeriumi ja Maa-ameti esindajatega maa hindamise ja maksustamise teemadel, osalemine PMAN kohtumistel, kohtumine Maaeluministeeriumi esindajatega, et arutada ministeeriumi ettepanekuid arengukava Eesti põllumajandus ja toot 2030 täiendamiseks, EPKK ja Taluliidu nõukogude kohtumine ÜPP teemadel, osalemine Riigikogu Rahanduskomisjoni istungil COVID-19 ja MES teemadel, osalemine Riigikantslei innovatsioonitiimi töös „Maale tööle“, aprillis arutelu president Kersti Kaljulaidiga COVID-19 mõjudest põllumajandus- ja toidusektorile, märtsist juunini osalemine kolmapäevastel maaeluministri briefingutel, osalemine Riigikogu Maaelukomisjoni istungitel, osalemine Maaeluvõrgustiku kohtumistel, osalemine Eesti Panga ümarlaudadel, osalemine MAK 2014-2020 seirekomisjoni koosolekul, kohtumine Prantsuse saatkonna esindajaga ÜPP teemadel, Maaeluministeeriumi briefingud ÜPP teemadel, kohtumised kõikide Riigikogu fraktsioonidega ÜPP ja erakorralise toetuse teemadel jpm.

METSANDUSPOLIITIKA

Koos metsandusorganisatsioonidega saatsime keskkonnaministrile pöördumise seoses erametsanduse toetusega. Eesmärgiks oli muuta toetuse saamise kvalifitseerumise tingimusi, et võimaldada kõigile metsaühistele ligipääs toetusele. 30.06 kinnitatud metsaühistu toetuste saajate otsusest lähtub, et pea pooled metsaühistud jäid toetusest ilma ning seda just toetuse kvalifitseerumistingimuste pärast, mitte ebapiisavate vahendite või ebakvaliteetselt tehtud töö pärast.

EPKK esitas ettepanekud väljatöötamisel oleva kopra kaitse- ja ohjamise tegevuskava eelnõu kohta.

Riigikogu toetas aprillis kaja ettepanekut suurendada **metsast teenitud tulu tulumaksuvaba piiri 5000 eurole**. Tulumaksuseaduse muudatuse kohaselt on tagasiulatuvalt 2020. aasta algusest metsaomanikele metsast teenitud tulu 5000 euro ulatuses aastas tulumaksuvaba. Sellise tulu hulka arvestatakse nüüd ka looduskaitseliste piirangute eest saadud Natura 2000 hüvitis.

EPKK esitas ettepanekud looduskaitseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu kohta. Eelnõuga on tehtud mitmeid muudatuseettepanekuid, mis otseselt mõjutavad maaomanikke, näiteks kevadise raierahu kehtestamine, järelevalveks videoandmetele ligipääsu tagamine, trahvimäärade suurendamine, raielangi maksimumpindala vähendamine.

TOIDUPOLIITIKA

Koda osales aktiivselt ebaausate kauplemistavade keelamist käsitleva seaduseelnõu väljatöötamisel. Koos aiandusliidu ja taluliiduga pöördus koda riigi poole puu- ja kõõvilja käibemaksumäärade alandamiseks.

Seoses **jäätmedirektiivi** ülevõtmisega osales EPKK 2020. aastal jäätmeseaduse ja pakendiseaduse muutmise protsessis ja esitas selle kohta ettepanekud. EPKK saatis oma seisukohad jäätmeseaduse ja pakendiseaduse muutmise seaduse 190SE eelnõu kohta Riigikogu keskkonnakomisjonile ja osales vastaval komisjoni istungil.

Lisaks koostas EPKK seisukohad toiduseaduse muutmise seaduse eelnõule ja selle raames kehtestatud rakendusmäärustele. Lisaks kohtuti ja esitati sisend avardada loomakasvataja võimalusi ja lubada teatud juhtudel loomade veretustamist väljaspool tapamaja vahetus läheduses. EPKK sisendit kasutati läbirääkimistel EL-i määruse osas.

EPKK osales Maaeluministeeriumi eestvedamisel uue Eesti toidu tutvustamise ja müügiedenduse kava „Eesti toit 2021-2025“ aruteludel. Visioonidokumendi eesmärk on panna paika Eesti toidu müügiedenduse suunad järgnevatel aastatel.

EPKK osales toidukadude ja -jätmete vältimise tegevuskava „Päästke toit“ koostamises ning andis sisendi toidu pakendi esikülje märgisüsteemi (FOP) ja toidu päritolu märgistamise kohustuse laiendamisele.

EPKK esindaja osales novembris toimunud ümarlaual „Ringmajandus toidutööstuses“, mis toimus uuringu „Eesti ringmajanduse ja jäätmevaldkonna hetkeolukord, tulevikupotentsiaal ja vajalikud meetmed“ raames ja

keskendus ringmajandusele toidutööstuses. Arutelu eesmärk oli saada sektori sisendit ja soovitusi toidutööstuses ringmajanduse hetkeolukorra, selle takistuste ja võimaluste kaardistamiseks.

Jaanuaris osales EPKK esindaja Riigikogus toidutööstuste toetusrühma ümarlaul.

Koda osales Veterinaar- ja Toiduameti juures tegutseva kliendinõukoja töös, juhatades nõukoja tööd.

EPKK esindaja osales Maaeluministeeriumi kavandatud Toiduainetööstuse konkurentsivõime ja arenguperspektiivide uuringu ettevalmistuses.

KESKKONNAPOLIITIKA

Koda panustas aktiivselt keskkonna valdkonna õigusloomesse. 2020. aastal avaldati olulised ELi strateegiad – Talust taldrikule ja elurikkuse strateegia. Koda panustas aktiivselt nende tuleviku jaoks oluliste strateegiate riiklike seisukohtade kujundamisse. Vabariigi Valitsus arvestas koja ettepanekutega suurel määral nimetatud strateegiate kohta koostatud Eesti seisukohtades.

Koda panustas põllumajandus- ja toidusektori jaoks olulistesse keskkonnavaldkonna teemadesse – nt veeseaduse ning jäätmeseaduse ja pakendiseaduse muutmise, siseriiklik veiste parim võimalik tehnika, H₂S heite piirväärtused loomakasvatuse sektoris, hanede kaitse- ja ohjamiskava, kliimapolitiika, kavatsus keelata lubiväetiste lumele laotamine jpm.

EPKK osales ELi roheleppe, selle alamstrateegiate ja algatuste kohta Eesti seisukohtade kujundamise protsessis. Tegemist on põllumajandus-, toidu- ja metsandussektori jaoks väga oluliste strateegiatega, millega on seatud mitmeid olulisi ja ambitsioonikaid eesmärke. EPKK esitas seisukoha järgmiste ELi roheleppe algatuste kohta: Euroopa Komisjoni teatis Euroopa Liidu roheleppe kohta, Euroopa ringmajanduse tegevuskava, tööstusheitmete direktiivi ülevaatamise teekaart, Euroopa Komisjoni avalik konsultatsioon 2030. aasta kliimapolitiika eesmärkide ülevaatamise kohta, Euroopa Komisjoni elurikkuse strateegia, Euroopa Komisjoni ettepanek tõsta ELi üldine kliimaeesmärk seniselt 40%-lt 55%-ni. EPKK esindaja osales ka Keskkonnaministeeriumis EL roheleppega seotud algatuste aruteludel. Lisaks on EPKK läbi töötanud järgmised algatused: Euroopa Liidu kliimaseadus ja kliimapakt, metaanistrateegia, kemikaalistrateegia, mullastrateegia, nullsaaste strateegia. Samuti Euroopa Komisjoni algatused kliimaarhitektuuri ülevaatamise kohta, mis puudutavad maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse (LULUCF) sektori ning jagatud kohustuste määrase (ESR) ambitsiooni tõstmist.

EPKK osales Euroopa Liidu roheleppe alamstrateegia „Talust taldrikule“ riiklike seisukohtade kujundamises. Tegemist on põllumajandus- ja toidusektori jaoks väga olulise strateegiaga, millega on seatud mitmeid ambitsioonikad eesmärke. EPKK esitas 13.03 oma tagasiside Euroopa Komisjoni avalikule konsultatsioonile strateegia „Talust taldrikule“ teekaardi kohta (Euroopa Komisjoni avaliku konsultatsiooni keskkonna kaudu). 03.07 MeM-is toimunud strateegia „Talust taldrikule“ huvirühmade arutelul tegi EPKK oma seisukohti tutvusta ettekande ning 09.07 esitas EPKK kirjalikud seisukohad strateegia kohta.

EPKK esindaja osales põllumajanduse veekaitse töörühma töös ja on panustanud uue perioodi nitraaditundliku ala (NTA) 2021–2024 eelnõu välja töötamisse. EPKK osales HELCOM uuendatud Läänemere tegevuskava väljatöötamisel planeeritud uute meetmete ja tegevuste kohta Eesti tehniliste hinnangute kujundamises. EPKK esitas ettepanekud veeseaduse muutmise eelnõu kohta. Ministeerium arvestas varasemalt EPKK ettepanekutega kaotada vedelsõnniku laotamise ja karjatamise teatise esitamise nõuded veeseadusest. Oktoobris kohtus EPKK Keskkonnaministeeriumi esindajaga Euroopa veeraamdirektiivi (VRD) artiklist 4 tulenevate eesmärkide teemal, arutati uue perioodi veemajanduskavade koostamist.

EPKK esitas septembris seisukoha, et veisekasvatuse ettevõtted tuleks vabastada keskkonnakompleksloa kohustusest (asendada keskkonnaloaga ja lihtsamal vormis PVT-le vastavuse ülevaatamisega) ning rõhutati, et veisekasvatuse PVT-järeldused vajavad ülevaatamist ja muutmist.

EPKK panustas Vabariigi Valitsuse määruse „Põllumajandusplastist tekkinud jäätmete kogumise, tootjale tagastamise ning taaskasutamise või kõrvaldamise nõuded ja kord ning sihtarvud ja sihtarvude saavutamise tähtsajad“ muutmise protsessi. Eelnõuga soovitakse anda põllumajandusplastist tootjale võimalus nõuda põllumajandusplastist kasutajalt osalist jäätmekäitluskulude kandmist, kui tootjale tagastatavates põllumajandusplastist jäätmetes on võõriste osakaal üle 5 massiprotsendi. Seoses plaanitud muudatustega toimusid mitmed arutelud, mille raames esitas EPKK oma seisukohad. Põllumajandusplastist kokku kogumisega seotud probleeme arutati mitmetele ümarlaudadel, koja keskkonnatoimikonna ja põllumajanduse grupi koosolekutel.

EPKK initsiatiivil toimus novembris KeM välisõhu ja kiirgusosakonna esindajatega arutelu põllumajanduses väävelvesiniku (H₂S) õhukvaliteedi piirväärtuse tagamisest tootmisterritooriumi piiril, kus käsitleti ka potentsiaalseid leevendusmeetmeid.

EPKK esindaja osales novembris Riigikogu keskkonnakomisjoni istungil, kus käsitleti mahemajanduse tulevikku keskkonnaseisundi kontekstis ehk milline on hetkeolukord ja kuidas on vaja edasi tegutseda, et kaitsta puhast keskkonda – õhku, mulda, vett ja elurikast loodust.

EPKK esindaja osales 10.03 ja 20.10 toimunud KeM partnerpäeval, kus osaleti ringmajanduse ning kliima ja välisõhu teemade töötubades.

EPKK osales maaeluministri määruse „Maaparandushoiutööde nõuded“ eelnõu väljatöötamises. Esitasime oma kommentaarid eelnõu kohta, millega EPKK ei toetanud muudatusettepanekut kehtestada tolmjate lubiväetiste lumele laotamise keeld. Esitatud ettepanekuga arvestati eelnõu kinnitamisel.

EPKK esitas kommentaarid ELi tööstuspoliitika strateegia paketi kohta, milles rõhutati, et Euroopa rohelepp ja selle alamstrateegiate ambitsioonikate keskkonnanägemuste elluviimiseks on oluline tagada piisavate rahastusvahendite olemasolu.

EPKK kirjavahetusregistris registreeriti 2020.a 106 ametlikku kirja. Nendest Eesti õigusloome eelnõude sisendina esitati 15 ja EL-i poliitika kujundamise sisendina 7 kirja. Koda koostas ametliku kirjavahetuse teel erinevatele riigiasutustele 18 ettepanekut ja taotlust.

1.2. Poliitikakujundamise osalemine: Liikmete ja nende liikmeks olevate isikute huvide esindamine ja kaitsmine rahvusvahelisel tasemel.

EPKK jätkas koostööd Euroopa katusorganisatsioonidega. EPKK esindajad osalesid Copa-Cogeca töögruppide ja Euroopa Komisjoni nõuandvate tööühmaste töös, Euroopa Piimaassotsiatsioon EDA aastakoosolekul ja piimakauplejate liidu Eucolait aastakoosolekul ning teistel organisatsioonide koosolekutel. EPKK esindaja osales 2020. aasta septembrini Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee töös.

Põllumajanduskoja juht Roomet Sõrmus valiti Euroopa põllumeeste katusorganisatsiooni COPA asepresidendiks ja varahoidjaks. Osalemine Euroopa põllumeeste ja ühistute esindusorganisatsioonide töös annab hea võimaluse Eesti põllumajanduse huvide kaitsmiseks ELi tasandil ja koostööks teiste liikmesriikide põllumeestega. Eesti põllumeeste esindaja Brüsselis Ene Kärner valiti Euroopa põllumajandusühistute katusorganisatsiooni COGECA koordinatsioonikomitee asepresidendiks, kelle ülesanne on vahendada infot Eesti ja Baltimaade põllumajandusühistute olukorrast ja vajadustest.

Balti riikide põllumajandusorganisatsioonid tegid edukat koostööd meie piirkonna põllumeeste huvide kaitsmiseks Euroopa Liidus. Veebruaris korraldati Brüsselis ühine meelevaieldus Euroopa Ülemkogu ajal, millel arutati ELi pikaajalist eelarvet. Meelevaieldusel osalesid Eesti ja Läti peaministrid ning Leedu president. Mais saatsid Eesti, Läti ja Leedu 12 põllumajandusorganisatsiooni Euroopa Komisjoni presidendile Ursula von der Leyenile ühise pöördumise, milles rõhutatakse, et ELi pikaajaline eelarve aastateks 2021-2027 peab vähendama Euroopa põllumajandustootjate vahelist ebavõrdsust. Juunis pöörduti ühiselt samal teemal oma riikide peaministrite poole.

Euroopa Ülemkogu kiitis juulis heaks ELi pikaajalise eelarve aastateks 2021-2027. Põllumajanduskoda seisis kogu eelarveläbirääkimiste aja selle eest, et Eesti põllumajanduse otsetoetused jõuaksid kiiremini ELi keskmisele tasemele lähemale. Juulis saavutatud eelarvekokkuleppe kohaselt ulatub perioodi **2021-2027 põllumajanduse otsetoetuste kogumaht Eestile 1,35 miljardi euron** (sellel perioodil on see ca 1 miljard eurot). Euroopa Komisjoni esialgne pakkumine oli alla 1,27 miljardi euro, millele lisandus läbirääkimiste viimases faasis üle 80 miljoni euro. Kokkuleppe kohaselt toimub meie toetustasemetega läheneda ka ajaliselt kiiremini kui algselt kavandatud. Perioodi lõpuks jõuab põllumajandushüvitiste tase arvutuslikult 80%-ni EL keskmisest. Läbirääkimiste käigus suudeti kaitsta ka maaelupoliitika eelarvet, mis väheneb eelmise perioodiga paar protsenti, kuigi algselt oli kavandatud üle 15% kärbe.

Eesti ettevõtjate huvide kaitsmiseks Euroopa Liidu otsustusprotsessides on tehtud tihedat koostööd eelkõige Maaeluministeeriumiga, aga ka Euroopa Parlamendi liikme Riho Terrasega, kes on parlamendi maaelukomisjoni asendusliige. Juunis kohtusid EPKK esindajad Euroopa Parlamendi liikme Riho Terrasega. Arutelu teemaks oli Euroopa Komisjoni uus strateegia "Talust taldrikule". Augustis toimus EPKK kohtumine Eesti kliima- ja energiapoliitika erisaadiku Kaja Taelaga. EPKK esindajad tutvustasid põllumajandus- ja toidusektori vaadet ja väljakutseid seoses kavandatud Euroopa rohelepp eesmärkidega. Kohtumise peamine rõhk oli strateegia "Talust toidulauale" eesmärkidel.

EPKK tegi aasta jooksul koostööd erinevate ELi riikide põllumajandusorganisatsioonidega, sh nt lektorite kaasamisega erinevatele seminaridele ja konverentsidele. Toimusid mitmed koostöökohtumised: 17. jaanuaril osales EPKK juht Berliinis Grüne Woche raames toimunud põllumajandusorganisatsioonide ümarlaual, mille korraldas Leedu Põllumajanduskoda. Kohtumisel arutati ühiseid teemasid ÜPP raames; 24. ja 30. aprillil osalesid EPKK esindajad Balti riikide põllumajandusorganisatsioonide veebikohtumisel ÜPP teemadel; 28.

septembris toimus Läti Põllumeeste Parlamendi ja EPKK veebipõhine koostööseminar; 27. novembril toimus Balti riikide ja Põhjamaade (3+3) põllumajandusorganisatsioonide veebiarutelu põllumajanduspoliitika aktuaalsetel teemadel. EPKK juhatuse esimees Roomet Sõrmus tegi juulis ÜPP tuleviku teemalise ettekande Euroopa Parlamendi liikme Riho Terase korraldatud rahvusvahelisel veebiseminaril.

1.3. Soodsa ettevõtluskeskkonna kujundamine suhtes teiste osapooltega

EPKK esindaja osales maaelu arengukava rahastamisvahendi komisjoni töös ning nõuande valdkonna edendamiseks Maaelu Edendamise Sihtasutuse nõuandeteenistuse nõukoja töös ja MTÜ EMENT tegevuses. Koostöös Maaelu Edendamise Sihtasutusega osaleti rahastamisvahendite tingimuste väljatöötamises.

EPKK esindajad osalesid **hanede kaitse- ja ohjamiskava** väljatöötamise töörühma töös ning tegi ettepanekuid kava tööversioonidesse. EPKK aitas leida hanede kevadise heidutusjahi uuringusse põllumehi ja lõi vastava andmebaasi. EPKK saatis Keskkonnaministeeriumile pöördumise seoses hanede põllukahjude probleemiga.

TAIMEKAITSE

EPKK esindajad panustasid põllumeeste, mesinike ja ametkondade koostöö arendamisse, mis tõi edu ka lõppeval aastal. EPKK eestvedamisel toimus 26.02 mesindusteemaline ümarlaud, kus osalesid ka Eesti Kutseliste Mesinike Ühingu, Eesti Mesinike Liidu, MeM-i, PMA ning Veterinaar- ja toiduameti esindajad. Kohtumise eesmärk oli kokku leppida 2020. aasta tegevused, et hoida 2019. aastal saavutatud tulemust, mil ei tuvastatud ühtegi taimekaitsetööde tõttu hukkunud mesilaste juhtumit. Aastat kokkuvõttev kohtumine toimus 30.11, kus selgus, et taimekasvatavate ja mesinike ühised pingutused on vilja kandnud ka 2020. aastal ei ole teadaolevalt taimekaitse tõttu mesilasi hukkunud. Nendel teemadel alustati tihedamat koostööd ka teadlastega.

Koja kodulehele loodi alamleht „Teadlik taimekaitse“, mille eesmärgiks on taimekaitsega seotud teadlikkuse tõstmine nii põllumeeste kui tarbijate hulgas.

EPKK esindajad osalesid taimekaitsenõukogu kohtumistel, kus käsitleti järgmisi teemasid: taimekaiste ja mesindus, turule lubatud/ära minevad toimeained, uute ainete turule laskmine, PMA ülevaade taimekaitsevahenditega seotud rikkumiste statistika kohta.

Põllumajandusamet rahaldas koja eriloa taotluse taimekaitsevahendi Danadim 40 EC kasutamiseks 2020. aasta sügishooajal (seni kehtiva loa kohaselt oli kasutamine lubatud kuni 30. juunini 2020). Kuna rootsi kärbest saab tõrjuda ainult süsteemsete toodetega ning alternatiivide puudumise tõttu oli Danadimi erikasutusloa pikendamine sügishooajale põllumeestele suureks abiks.

KESKKONNA VALDKOND

EPKK kuulub Keskkonnaameti kliendinõukotta. 2020. aastal toimus 3 kliendinõukoja koosolekut, millest EPKK ka osa võttis. Kohtumistel olid peamised teemad keskkonna ühendameti loomine, keskkonnalubade menetlemine ning KOTKAS arendused. Lisaks on EPKK esitanud ka kirjalikult täiendavaid ettepanekuid probleemkohtade lahendamiseks.

27.05 toimus SEI Tallinna juhitud Waterdrive'i rakkerühma koosolek. Rakkerühm on loodud, et koguda sisendit Interreg projekti „WATERDRIVE“ jaoks, mille eesmärk on parema veemajanduse tagamiseks välja töötada toitainete koormuse vähendamise meetmed põllumajanduses. Kohtumisel oli arutelul NTA mullastiku süsinikuvaru ja varu muutuste uuring, NTA tegevuskava uuendamine ning uue perioodi ÜPP strateegiakava vee- ja mullakaitse sekkumised.

EPKK esindajad osalesid Keskkonnaameti eestvedamisel toimunud kohtumisel Tartu Ülikooli teadlastega Aveliina Helmi ja Riinu Rannapiga, et arutada ökoloogia ja põllumajanduse kokkupuutepunkte ning valupunkte. Kõigil osapooltel oli soov ja valmidus antud formaadis arutelu jätkata.

EPKK on Säästva arengu komisjoni (edaspidi SAK) liige, mille ülesanne on jälgida ülemaailmsete säästva arengu eesmärkide elluviimist ning osaleda nende elluviimises. EPKK panustas oma sisendiga aruannete – Eesti säästva arengu eesmärkide elluviimisest ja ÜRO tegevuskava 2030 – koostamisse. SAK prioriteetseks teemaks on ka strateegia „Eesti 2035“. EPKK esindajad osalesid 15.01, 19.05 ja 07.10 toimunud SAK kohtumistel.

EPKK esindajad osalesid juulis Keskkonnainvesteeringute Keskuses toimunud keskkonna- ja kliimavaldkonna arutelul, mille eesmärk oli saada sisendit põllumajandussektori toetusvajaduste kohta.

Eesti Maaülikool teeb OÜ Eesti Keskkonnauuringute Keskus tellimusel uuringut „Põllumajandusliku maakasutuse muutuse analüüs sõltuvalt tulevikustsenaariumitest“. Uuringu I etapi (2020. a) eesmärk on luua erinevad stsenaariumid põllumajandusliku maakasutuse võimalike muutuste kohta ja analüüsida mõjutegureid

2050. aasta perspektiivis. EPKK andis stsenaariumite koostamiseks oma sisendi osaledes fookusgrupi aruteludel oktoobris ja novembris ning vastas ka edastatud küsimustikule.

EESTI TOIDU KVALITEET, MAINE JA TUNTUS

2.1. Eesti toidu hea maine ja tuntus koduturul

Seoses COVID-19 olukorraga jäi ära kavandatud osalemine Tallinna Toidumessil, milleks oli olemas turuarendustoetus. EPKK korraldatud EPA messil oli ka Eesti toidu ala, kus meie toidutootjad said messiküllastajatele tutvustada oma tooteid. Koda jätkas koostööd Selveriga. Selver oli konkursi Aasta Põllumees peatoetaja, Selveri e-poes on kvaliteedimärgi kandmise õigust omavatele toodetele lisatud pääsukesemärk.

2.2. Põllumajandus- ja toidusektori ettevõtete hea maine ja tuntus koduturul

19. juulil toimus kuues üle-eestiline **avatud talude päev**. EPKK andis aktiivse panuse Avatud talude päeva õnnestumisse. Koda korraldas 5 bussiringi, mis viisid linnainimesed põllumajandusega tutvuma. Avatud toidutööstuste nädal toimus 2020. aastal virtuaalselt.

EPKK ja Maalehe konkurss **Aasta Põllumees** toimus 20. korda. Aasta Põllumeheks valiti Kaja Piirfeldt. Riigikogus toimunud konverentsil andis Aasta Põllumehe auhinna võitjale üle president Kersti Kaljulaid.

EPKK toetas 2020. aastal Eesti Maaülikooli üliõpilaste äriideede konkursi „Tärvav idu“. Novembris toimunud lõikuspeol tunnustati põllumajandus- ja toidusektoris silmapaistvaid inimesi.

13. novembril toimus Pärnus Strand hotellis talunike tänuüritus ja **lõikuspidu**. Sündmusel osales üle 200 inimese ja sellel tunnustati parimaid. Sündmusel pidasid kõne ja lõikasid uudseleiva lahti peaminister Jüri Ratas, maaeluminister Arvo Aller, EPKK nõukogu esimees Sivar Irvil ja Taluliidu nõukogu esimees Kalle Hamburg. EPKK aumärgiga „EestiMAA Heaks“ tunnustati järgmisi inimesi: Jüri Ratas, Merli Sild, Madis Ligi, Arnold Pastak, Ants Ossip, Vevo Olevsoo. Maaelu Edendamise Sihtasutus tunnustas lõikuspeol 2020. aasta parimat maamajanduseriala õpetajat ja 2020. aasta parima taimekasvatajat teraviljakasvatuse valdkonnas. MESi moodustatud komisjon valis parimaks maamajanduseriala õpetajaks Järvamaa Kutsehariduskeskuse taimekasvatuse õpetaja Kaja Marrandi. Parimaks taimekasvatajaks tunnustati Ahti Aruksaar.

2.3. Kvaliteedi- ja päritolumärgiste arendamine

Seoses Covid-19 eriolukorraga toimus Pääsukesemärgi kevadine hindamine juuni lõpus ja juuli alguses. Hindamine toimus TTÜ Loodusteaduste Majas ja koostöös prof Raivo Vokiga toimusid traditsiooniliselt toiduekspertide koolitused ja ka hindamissüsteemi edasiarendamine. Sellelt hindamiselt lisandus 22 uut toodet, mis said Pääsukesemärgi kandmise õiguse.

2020. aasta sügishindamist ei saanud Covid-19 tõttu läbi viia ja see lükkus edasi 2021. aasta jaanuari lõppu. Kahjuks ei saanud ka siis kõiki toidueksperte kokku kutsuda, mistõttu viidi hindamine läbi isoleeritult koostöös TFTAK-iga. Pääsukesemärk omistati hindamise tulemusel 29 uuele tootele.

2020. aasta kevadel loodi tarbijale suunatud uus Tunnustatud Eesti Toit kvaliteedimärgi tutvustav koduleht <https://paasukesemark.ee/>. Pääsukesemärk sai märk uue ja kaasaegsema ilme ning kaubamärk uuendati ja kinnitati ka Patendiametis. Mai lõpus telliti pääsukesemärgi tuntuse uuring, milles küsiti inimestelt arvamust ka uue märgi kohta.

Koda tähistas Eesti tuntuima toidumärgise Pääsukesemärgi 20. aastapäeva vastuvõtuga 27. augustil Saku mõisas. Pääsukesemärki ja seda kandvaid tooteid tutvustati Facebooki lehel „Tunnustatud Eesti toit“.

2.4. Toiduainete kvaliteedi tõstmine

EPKK esindaja tõstatas AS Eesti Põllumajandusloomade Jõudluskontrolli nõukogu koosolekul piima kvaliteedi hindamise probleeme, mille tulemusel viidi kevadel läbi testperiood kvaliteediproovide sagedasemaks võtmiseks ning proovide analüüsamise uus süsteem käivitati juunist.

EKSPORDIVÕIME KASVATAMINE

3.1. Messidel osalemise korraldamine

Aasta alguses korraldati Eesti väljapanek rahvusvahelisel põllumajandusmessil Grüne Woche. Vaatamata keerulisele aastale õnnestus osaleda septembris Riia toidumessil, kus EPKK ühisstendil osales 5 ettevõtet.

COVID-19 pandeemia piirangute tõttu jäid ära SIAL mess Pariisis ja Malmö mahemess. 2021. aasta alguses ei toimunud ka Grüne Woche, millel osalemiseks 2020. aasta kevadest ettevalmistusi tehti.

3.2. Eesti toidu maine ja tuntuse parandamine eksporditurgudel

EPKK korraldas jaanuaris Berliinis toimuval Grüne Woche messil Eesti stendi. Valmis inglise ja saksa keelne trükkis Eesti toidusektori tutvustamiseks.

3.3. Ekspordivõimaluste arendamine

Ekspordi teemasid käsitleti Maaeluministeeriumi ekspordinõukogude kohtumistel ja EPKK töötleva tööstuse grupi koosolekutel. EPKK juhtis VTA kliendikoja tööd. Toimus regulaarne suhtlus Maaeluministeeriumi ja VTA-ga. EPKK koos Toiduliidu ja Kaubandus-Tööstuskajaga tegi ettevalmistusi müügivõimekuse tõstmise pikaajalise teadmussirde programmi elluviimiseks (hanget siiski ei võidetud).

Kohtuti Välisministeeriumi Aasia büroo direktori Celia Kuningas-Saagpakkuga, kes katab ministeeriumis lisaks Aasiale ka Austraaliat ja Indiat. Aasta lõpus osaleti välisministri ümarlaul, kus tutvustati, mis riikides avati 2020. aastal Eesti riigi saatkonnad ja kus need avatakse järgmisel aastal. Lisaks on VÄM-l käsil saatkondade koostööprojekt "Team Estonia" MKM-i ja EAS-ga eesmärgiga veel enam toetada Eesti ettevõtlust välisriikides. EPKK esindaja osales ka äridiplomaatia teemalisel ümarlaul ja tegi ettepanekud äridiplomaatia tugevdamiseks.

21. augustil osales EPKK esindaja Jaapani suunalise äridiplomaatia strateegia seminaril, 8. septembril osalesid EPKK esindajad Välisministeeriumi ja Euroopa Komisjoni väliskaubanduse seminaril. 30. novembril osalesid EPKK esindajad kohtumisel Maaeluministeeriumi esindajatega Eesti toidu müügiedenduse teemadel.

Jätkati tõuloomade ekspordi projekti **BreedExpo** elluviimist koostöös Läti ja Soome partneritega, kui projekti tegevused olid suurel määral COVID-19 pandeemia tõttu takistatud ning projekti lõpptähtaega pikendati 2021. aasta sügiseni. Eesmärgiks on tõuloomade eksport Gruusiasse, Kasahstani ja Ukrainasse. Toimusid projekti partnerite koosolekud. Projekti viiakse ellu koostöös Eesti Tõuloomakasvatavate Ühistuga.

Koda esitas ametliku pöördumise VTA poole, alustada läbirääkimisi Hiinaga, et avada Hiina turg Eesti teraviljale.

ETTEVÕTJATE KONKURENTSIVÕIME JA TEKKIVA LISANDVÄÄRTUSE KASVATAMINE

4.1. Arendusprojektid

Viidi lõpuni toiduturismi arendamisele suunatud projekt **Liivimaa Maitsed**. Projekt lõppes aprilli lõpus. Veebruaris ilmus käsiraamat toiduturismiga alustamiseks ettevõtetele, kus on soovitusi ja nõuandeid toidu- ja joogitootjale turismiga kaasnevate võimaluste kasutamiseks oma tootearenduses, turunduses ja müügis.

Jätkati kohaliku toidu turundust soodustava projekti **Baltic Sea Food** elluviimist, mille käigus toimusid koolitused ja arendati kohaliku toidu turustamise ärimudelit. Valmis kohalike toidu- ja joogitootjate andmebaas, mille eesmärk on koondada kokku info kohaliku toidu ja joogi tootjatest ning talupoodidest üle Eesti. Veebruaris toimus Tallinnas Balti Jaama Turu demoköögis kontaktüritus peakokkadele ja väikestele toidutootjatele. Projekti tegevused olid siiski COVID-19 piirangute tõttu takistatud ja projekti lõpptähtaega pikendati 2021. aasta kevadeni.

Jätkati projekti **BalticBiomass4Value** elluviimist, mille eesmärgiks paremini ära kasutada bioloogilistel ressursidel põhinevate väärtusahelate potentsiaali. Märtsis osaleti Saksamaal toimunud projekti koosolekul ja konverentsil. Koostöös Maaülikooliga tegeleti biomajanduse potentsiaalsete ärimudelite väljatöötamisega.

Jätkati LIFE veekaitseprojekti **CleanEST** tegevuste elluviimist. Projekti eesmärk on Ida- ja Lääne-Virumaa veekogumite seisundi parandamine, sh Ida-Eesti veemajanduskavas ja meetmeprogrammides Viru alamvesikonnale ette nähtud meetmete rakendamine ning uue veemajanduskava koostamise toetamine perioodiks 2020–2027.

EPKK osales mesindusega seotud projekti **PoshBee** elluviimises.

EPKK tegi ettevalmistusi, et taotleda Kesk-Läänemere Interreg programmist toetust projektile, mis käsitleb keskkonnasõbraliku silotootmise tehnoloogiaid (sh kasutatud silokile käitlemise võimalused), mis on ette nähtud ühe NTA tegevuskava meetmena. EPKK koostöös Läti Farmerite Parlamendiga on välja töötanud esialgse projektiidee, mis on esitatud ka Interreg Kesk-Läänemere programmi sekretariaadile.

Septembris toimus Eestis uue perioodi Kesk-Läänemere Interreg programmi temaatiline seminar, kus EPKK esindaja osales ja rääkis kaasa keskkonna erieesmärgi töötoas. Lisaks on EPKK programmi sekretariaadile uue perioodi jaoks esitanud põllumajanduse digitaliseerimise teemalise projektiidee.

EPKK arendusnõunik kaardistas liikmete teadus-arendustegevuste vajadusi, teavitas liikmeid koostöövõimalustest ülikoolidega. Koostöös Toiduliiduga koordineeriti ettevõtete arenguvajaduste kaardistuse küsimusi. Koja kodulehel valmis leht teaduskoostöö võimaluste tutvustamiseks: <https://epkk.ee/teaduskoostoo/>

4.2. Teadmiste ja oskuste arendamine

2020. aastal korraldas koda ka terve rea sektori ettevõtjate jaoks olulisi konverentse, foorumeid, seminare ja infopäevi. Suurematest sündmustest toimusid Teraviljafoorum, Piimafoorum, Lihafoorum, lihaveise aastakonverents, lamba- ja kitsekasvatajate aastakonverents, seakasvatuse aastakonverents, maheturu konverents, konverents Aasta Põllumees, ühistegevuse konverents ja aretuskonverents. Tänu koja rahvusvahelisele koostöövõrgustikule on konverentsidel esinenud mitmed tunnustatud eksperdid erinevatest ELi liikmesriikidest. COVID-19 piirangute tõttu jäi ära juba ettevalmistatud Aiandusfoorum, traditsiooniliselt kevadel toimuv Teraviljafoorum lükkus edasi detsembrisse.

Arvukalt koolitusi ja teabepäevi korraldati loomakasvatuse, ÜPP rakendamise ja toiduohutuse teadmussiirde pikaajaliste programmide raames.

Loomakasvatuse teadmussiirde programmi raames toimusid „Piimafoorum 2020“ ja „Lihafoorum 2020“ ning „Aretuse konverents 2020“. Toimusid infopäevad: kliimapolitika arengud, uued tehnoloogiad loomakasvatuses, sööda ohutus läbi ennetava tegevuse, uuemad arengud piimakarja söötmisel. Kahel infopäeval rääkisid lektorid Hollandist piimaveiste aretusest. Välislektoriga infopäeva korraldasime ka teemal „Piima töötlemine väikemeiereides“ ja „Aretuse õiguslik reguleerimine“. Koostöös Tiiu Saarega (EMÜ) ilmus trükis „Bioohutus linnukasvatusest“ ja elektrooniline teabematerjal „Bioohutuse kava koostamise ja rakendamise juhend“. Tehti koostööd Eesti Tõuloomakasvatuse Liiduga ajakirja „Tõuloomakasvatus“ väljaandmisel. EPKK koordineeris programmi juhtpartnerina.

ÜPP rakendamise teadmussiirde programmi raames toimusid Tallinnas, Tartus ja Pärnus erametsanduse toetuste infopäevad, kus kokku osales 207 huvilist.

Toiduohutuse teadmussiirde programmi raames valmisid erinevad materjalid, mille leiab vastavalt kodulehelt. <https://toiduteave.ee/valjaanded/toiduhugieen-ja-enesekontroll/>. Korraldati infopäevad järgmistel teemadel: Keemilised riskid toidus; Väikekättele hea hügieenitava juhendite tutvustus ning Lisaained.

Vaatamata COVID-19 piirangutele suutis koda üsna edukalt korraldada 14.-15. oktoobrini **Eesti Põllumajanduse Aastanäituse EPA2020**. Näitus toimus Eesti Rahva Muuseumis. Kahe päeva jooksul tutvustati põllumajanduse trende ja innovaatilisi tehnoloogiaid. Messi ametlikul avamisel osales maaeluminister Arvo Aller ja ERMi direktor Alar Karis. Epidemioloogilisest olukorrast ja külastajate arvule seatud piirangutest tulenevalt jäi messi külastatavus küll alla eelmisele aastale, kuid näitusel osales pea 2000 inimest. Eksponeente oli ligi 90. Aastanäituse oluliseks osaks oli seminariprogramm, mille raames toimus üle 30 seminari. Suurematest sündmustest toimusid EPA2020 raames Aianduse visioonikonverents (korraldas Aiandusliit), konverents Maheturg 2020, Lihaveisekasvatuse aastakonverents ja Eesti Tõuloomakasvatajate Liidu juubelikonverents.

4.3. Turuinfo ja teabelevi

EPKK andis välja elektroonilist infolehte "Põllumajandus-ja toidu-uudiseid Euroopast" ja osales ajakirja Põllumehe Teataja kolleegiumi töös. Igale tööpäeval saadeti liikmetele meediapeegel. Info edastamine toimus infolisti, kodulehekülje www.epkk.ee ja koja Facebooki lehtede kaudu (Toeta Põllumeest; Kodumaise eest väljas!; Tunnustatud Eesti Maitse; Piim – päeva pärl!). Kodulehele loodi teaduskoostöö võimaluste tutvustamiseks eraldi rubriik. Igast nädalast saadeti liikmetele tegevusülevaade. Neli korda aastas ilmus turuinfo kvartaliväljaanne Teraviljaturg. Esimeses kvartalis ilmusid väljaanded Piimaturg ja Lihaturg, mille ilmumine on rahastuse puudumisel lõppenud. Igale nädalale ilmusid turuinfo väljaanded Piimainfo, Teraviljainfo ja Lihainfo. Tööpäeviti saadeti liikmetele Euronext teraviljabörsi infot. Tehti laialdast koostööd erinevate Eesti meediaväljaannetega.

KOOSTÖÖ JA ÜHISTEGEVUSE ARENDAMINE

5.1. Vertikaalse koostöö arendamine

Tööd jätkasid koja toimkonnad: piima-, liha-, mahe-, keskkonna- ja teraviljatoimkond. Toimkondadega tihedas koostöös toimusid EPKK erialafoorimid.

Lihatoimkond:

12. märtsi teemad: Esimene tootjaorganisatsioon Eestis, praktiline kogemus kala tootjaorganisatsiooni näitel; Liha fookusgrupi koolitus - Kuidas arendada koostööd ja tegutseda ühise eesmärgi nimel; Ülevaade ÜPP

strateegiakava töögruppide tööst; Looma tervis ja heaolu; EPKK arengukava tegevused; Lihasektori olulisemad sündmused aastal 2020; Õigusloome tegevusplaan 2020.

8. oktoobri teemad: tootjaorganisatsiooni moodustamise seminari kokkuvõte; Tapapunktid ja karjamaal tapmise võimalused; Päritolumärgistus ja FOP; Lihafoorum 2020

17. detsembri teemad: Mahetoodete eksport UK-sse; Tapapunktide arutelu jätk; Loomsed kõrvalsaadused, mis nendega teha?; Suurandmed; Tootjaorganisatsioon „Eesti liha“ hetkeseis.

Lisaks toimus 1.-2. juuli lihasektori koostöö võimalusi arendav seminar Toilas, mis keskendus tootjaorganisatsioonile „Eesti liha“.

Piimatoimkond:

18. veebruari teemad: Piima proovid ja Jõudluskontrolli tegevused; „Karja tervis“; Piima kvaliteet; Piimafoorumi ettevalmistus; ÜPP Strateegiakava arutelud ja EPKK strateegi elluviimine.

10.-11. septembri teemad: Piimahinnastamine ja piima keskmise hinna mudelid; EPJ piimaproovide võtmise juhend; Määrus „Toorpiima kvaliteediklasside nõuded, toorpiima koostisosade ja kvaliteedi määramise meetodid ja kord ning toorpiima koostisosade ja kvaliteedi näitajate analüüsimiseks volitatud laboratooriumile esitatavad nõuded“; Piima kvaliteedikava välja töötamine.

Teraviljatoimkond:

17. veebruari teemad: Teraviljafoorumi ettevalmistamine, Toimkonna esimehe valimine, Sordikaitse ja OTS tasude kogumine – koja uuringu arutelu, Teraviljasektori arengukava elluviimine koostatava ÜPP strateegiakava 2021-2027 kontekstis, Põllumajandussektori finantseerimise olukord (nn põualaenu kogemused), Lühinfo kavandatavast maa hindamisest ja maksustamise tulevikust.

27. mai teemad: Euroopa Komisjoni teraviljaturu ülevaade; Eesti teravilja eksport ja import; Turu- ja sektoriülevaade ning tänavuse saagiaasta väljavaated ja teraviljapõldude olukord; 2020 aasta külvipinnad – PRIA andmete hetkeseis, Ülevaade sordikaitse ja OTS tasude kogumine aruteludest Seemnelliduga, Taimekaitsevahendite (Danadim) kasutamise pikendamisest ja ülevaade TKV registrist välja minevatest toimeainetest; Ülevaade ÜPP keskkonnasõbralike praktikate tööühmas arutatud keskkonnameetmetest.

21. oktoobri teemad: ÜPP strateegiakava 2021-2027 hetkeseis, Ülevaade roheleppe ja talust taldrikule strateegiatest, Taimekaitsevahendite tulevik, Mahekohustustega jätkamise eeldused ÜPP perioodil 2021-2027 tänase turuolukorra ja tulevase roheleppe tingimustes, teraviljaturu ülevaade, teraviljafoorumi ettevalmistus.

Mahetoimkond:

6. mai teemad: ÜPP strateegiakava keskkonnasõbralike praktikate ja mahepõllumajanduse meetmelehtede arutelu.

24. septembri teemad: Mahekohustustega jätkamise eeldused ÜPP perioodil 2021-2027 tänase turuolukorra ja tulevase Roheleppe tingimustes; Euroopa Komisjoni avalik konsultatsioon EL mahepõllumajanduse tegevuskava osas.

Keskkonnatoimkond:

17. septembri teemad: Muudatusettepanekud Eesti veisekasvatuse siseriiklike PVT-järeldeste kohta (sh probleemid keskkonnalubade menetlemisega); Ülevaade hanede kaitse- ja ohjamiskava koostamisest; Ülevaade Euroopa Liidu rohepoliitikast (strateegia „Talust taldrikule“ ja Elurikkuse strateegia).

8. oktoobri teemad (koosolek toimus PMK-s): Taimekaitsevahendite jäägid mullas; MAK 2014-2020 veekeskonna seire; MAHE, KSM ja ÜPT toetuse saajate maakasutuse ja keskkonnanäitajate võrdlus põllumajanduse keskkonnameetmete hindaja pilgu läbi; Nitraadid ja pestitsiidijäägid vees; NTA uue perioodi tegevuskava eelnõu; Põllumajandusplasti määrase muutmine.

17. novembri teemad: Uue perioodi ÜPP strateegiakava hetkeseis ja selle roheline arhitektuur; ÜPP keskkonna sekkumislehed; Nurmkanal.

18. detsembri teemad: Toitainete bilanss – tähtsus põllumajanduses, võimalikud lähenemised ja kalkulaatorid; NTA tegevuskava aastateks 2021-2024 eelnõu tutvustamine.

Osaleti MTÜ Piimaklaster tegevustes.

5.2. Horisontaalse koostöö arendamine

Toimusid koja gruppide koosolekud: põllumajanduse, töötleva tööstuse, maamajanduse ja metsanduse grupid. Põllumajandusgrupp kohtus oluliste koostööpartneritega: Maaeluministeerium, Keskkonnaamet, PRIA, Maaamet, Põllumajandusuuringute Keskus, Põllumajandusamet, ETKI jt.

Põllumajanduse grupp:

21. jaanuar: EPKK põllumajanduse grupi juhatuse liikmete ja organisatsioonide juhtide nõupidamine Viru-Jaagupis Aasta põllumees 2019 Indrek Klammeri juures. Teemad: Põllumajanduse suurandmete eelmise projekti tulemused ja edasised plaanid, Mahetoetuse eelarve, Sordiandmed; Sandra Salom tutvustas Eesti kliimaambitsiooni tõstmise võimaluste uuringut; Antimikroobne resistentsus.

21. veebruar: EPKK põllumajanduse grupi juhatuse liikmete ja organisatsioonide juhtide nõupidamine PRIA esindajatega Tartus;

23. aprill: EPKK põllumajanduse grupi juhatuse liikmete ja maakondade organisatsioonide juhtide arutelu Zoomis. Teemad: Maakondlikud erinevused järgmisel perioodil 2021-2027; põhiline sissetulekutoetus jätkusuutlikuseks makse diferentseerimine; Ümberjaotava toetuse diferentseerimine ja ühikumäär; Kas maksta otsetoetusi füüsilistele isikutele.

12. mai: EPKK põllumajanduse grupi kohtumine Põllumajandusametiga

21. mai: EPKK põllumajanduse grupi juhatuse kohtumine. Teema: Piirkondlike erisuste küsimuses koja seisukoha kujundamine

28. mai: EPKK põllumajanduse grupi koosolek Türil. Teemaks olid otsetoetused, saarte erisus, seotud toetused uuel perioodil.

8. juuni: EPKK põllumajanduse grupi juhatuse liikmete koosolek veebikeskkonnas Zoom. Teemad: Tootmiskohustusega seotud toetused 2021. aastal; Kuidas maa müümisel või rentimisel võiks kohalikku tootjat eelistada.

15. juuni: EPKK põllumajanduse grupi juhatuse liikmete koosolek veebikeskkonnas Zoom. Teema: ÜPP AKIS tööühma nõuandega seotud esialgsete sekkumislehtede arutelu. Tootmiskohustusega seotud toetused 2021. aastal.

16. juuni: EPKK põllumajanduse grupi koosolek Türil. Teema: Tootmiskohustusega seotud toetused 2021. aastal.

30. juuni: EPKK põllumajanduse grupi juhatuse arutelu. Teema: piimalehma kasvatamise otsetoetus.

18. august: EPKK põllumajanduse grupi juhatuse liikmete ja maakonnaliitude juhtide nõupidamine Mäos. Teema: Piimalehma seotud toetused 2021; Uue perioodi ühistulise suurprojekti toetuse meede, ÜPP strateegiakava ühistegevuse ja koostöö sekkumised; ÜPP strateegiakava bioressursside väärindamise tehnoloogiate demonstreerimise sekkumine; FAST; põllumajandusturgude olukord;

30. september: Põllumajanduse grupi juhatuse nõupidamine Mäos

12. oktoober: EPKK põllumajanduse grupi juhatuse arutelu ÜPP strateegiakava 2021-2027 üle;

23. oktoober: Maakonnaorganisatsioonide toimkonna istung Laitses. Teema: ÜPP strateegiakava 2021-2027 sekkumislehed;

11. november: EPKK põllumajandusgrupi juhatuse koosolek jahinduslepingute teemadel. Otsustati tellida jahinduslepingu näidisleping, mis oleks kõigile põllumeestele ühine.

Töötleva tööstuse grupp:

4. mai teemad: EL-i algatused, töös olevad õigusaktid, ekspordist, turuarendusest ja riigisisestest tegevustest, kvaliteedikavad liha ja piima sektorile, ühise põllumajanduspoliitika, Küsitlused – teadusarendus, reformuleerimine, pakendid jm.

27. augusti teemad: nelja sektori arengukava elluviimine - kvaliteedikavad liha ja piima sektorile, müügiarenduse pikaajaline programm, eksport ja külalisesineja.

Maamajanduse grupp:

6. aprilli teemad: EPA2020 seminarid, kojas toimuvast üldiselt, muutused, peamised fookused, kommunikatsioonistrateegia.

7. oktoobri teemad: EPA2020 hetkeseis ja teised EPKK suursündmused, ülevaade Koja tegevustest käesoleval aastal, EPT2030 strateegiakava ning eesmärgid ja tegevused järgmiseks aastaks.

30. oktoobri teemad: EPA2020 ja seminaride kokkuvõte

5.3. Ühistegevuse arendamine

EPKK osales Maaülikooli poolt juhitava Ühistegevuse teadmussirde pikaajalise programmi elluviimises. EPKK ja Maaülikool korraldasid 9. oktoobril Tartus rahvusvahelise ühistegevuse konverentsi, mille teemaks oli tootearendus.

Koda on algatanud protsessid, et tugevdada tulevikus Eesti põllumajandustootjate turupositsiooni ja konkurentsivõimet, nt on tehtud algatus tootjaorganisatsiooni „Eesti liha“ loomiseks ja piimasektori kvaliteedikava väljatöötamiseks. Juulis toimus Toilas lihasektori koostööseminar.

5.4. Organisatsiooni arendamine

2020. aasta alguse seisuga oli kojal 103 liiget, aasta lõpuks oli liikmete arv suurenenud 114 liikmeni. EPKK üldkoosolek toimus 16. juunil Türil. Kiideti heaks majandusaasta aruanne ja kehtestati liikmemaksu alused 2021. aastaks.

28. mail toimunud koja põllumajanduse grupi koosolekul kutsuti tagasi grupi senine juhatus ja kinnitati grupi töö korraldamise põhimõtted. 16. juunil toimunud koja põllumajanduse grupi koosolekul valiti grupile uus juhatus ja esindajad nõukogus. Põllumajanduse grupi esimeheks valiti Eesti Tõuloomakasvatavate Ühistu juhatuse esimees Tanel-Taavi Bulitko ning grupi aseesimeesteks Estonia Farmid OÜ juhatuse liige Jaanus Marrandi, Põllumeeste Ühistu KEVILI nõukogu liige ja Avispeamees OÜ juhatuse liige Jaak Läänemets, Taivo Koka Talu juht Karin Sepp, Järvamaa Põllumeeste Liidu ja Virumaa Põllumeeste Liidu juhatuse liige Mae Alviste ning VAKLAK OÜ juhatuse liige Margus Muld.

Märtsis toimus liikmesorganisatsioonide juhtide koolitus Muhus. Koolituse viis läbi Kristel Jalak, Kera OÜ. Koolitusel osales põllumeeste liitude esindajad. Teemad: Probleemilahenduse ja otsustamise olemus. Erinevad meetodid. Individuaalne vs grupiviisiline otsustamine; Otsuseid moonutavad tegurid. Otsuse kvaliteet ja otsustamiseks kuluv aeg. Otsustamisprotsessi juhtimine. Kommunikatsiooni ja suhtlemise erinevused. Ajusõbralikud meetodid. Sihtgrupist lähtuv kommunikatsioon. Mõjutamine võimuta. Mõjutamise otseteed. Mõjutamisprotsessi planeerimine; Veenev argumenteerimine. Mõjusa ettepaneku koostamine.

EPKK nõukogu istungid toimusid 8.01, 9.04, 26.08, 21.10 ja 18.11. Teemadena arutati: mahepõllumajandus, üleminekutoetused, ÜPP strateegiakava 2021-2027 ülevaade ja arutelu, COVID-19 kriis, Põllumajandus- ja toidusektori arengukava, ühistuline suurprojekt, Eesti toidu müügiarenduse kava, erakorraline toetus. 25. augustil toimus Toosikannul koja nõukogu arenguseminar, mille eesmärgiks oli uuendada koja strateegiat ja võimekust põllumajanduspoliitika otsustusprotsessis osalemiseks.

Alustati EPKK strateegia uuendamisega, mille raames sõnastati koja missioon, visioon, eesmärgid, tegevused, väärtused. Aasta teisel poolel kaardistati ära EPKK liikmesorganisatsioonide liikmed ja suuremad ettevõtted maakondade kaupa, kes kotta ei kuulu. Alustati arutelusid koja struktuuri ja liikmeskonna suurendamise võimaluste üle. Viidi läbi liikmete küsitlus liikmete rahulolu, ootuste ja vajaduste kaardistamiseks.

Aasta alguses valiti koja juhatuse liikmeteks tagasi Roomet Sõrmus ja Vahur Tõnissoo. Koja kolmas juhatuse liige Tiina Saron lahkus ametist, märtsis valiti uueks juhatuse liikmeks Meeli Lindsaar. Muudeti juhatuse liikmete vastutusvaldkondi. Koja büroos viidi läbi muudatused: juhiabi Maire Vimbas asus tööle projektijuhina, uue bürojuhina asus tööle Maria Önnis, infotalituse juhi töökoht koondati ja turuinfo väljaandmist jätkati sisse ostetud teenusena, põllumajandusgrupi nõunikuna asus tööle Diana Laur (kes lahkus mõni aeg hiljem ametist), aasta lõpus lahkus töölt haridusvaldkonna juht Katrin Tambat. Aasta alguses valiti koja nõukogu esimeheks Sivar Irväl.

MAAMAJANDUSVALDKONNA HARIDUSE JA TEADUSE EDENDAMINE

6.1. Koostöö koolide ja teadusasutustega

Jätkus koostöö koolide ja teadusasutustega. EPKK esindajad osalesid Eesti Maaülikooli Majandus- ja sotsiaalinstituudi nõukogu töös, Eesti Maaülikooli Joosep Tootsi Fondi nõukogu töös, Eesti Maaülikooli Biomajanduse arenduskeskuse töös, Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli nõunike kogu töös, Järvamaa Kutsehariduskeskuse nõunike kogu töös, SA Eesti Piimandusmuuseumi nõukogu töös ja BioCC nõukogu töös.

6.2. Kutsehariduse edendamine

EPKK jätkas põllumajandusvaldkonnas kutse andmist ja süsteemi arendamist. COVID-19 pandeemiast tingitud tööjõuprobleemide leevendamiseks tegi koda tihedat koostööd Töötukassa ja kutsekoolidega ning tegi oma

kodulehele eraldi rubriigi „Haridus ja tööturg“. Traditsiooniline noortalunike kutsevõistlus jäi COVID-19 piirangute tõttu ära.

2020. aasta kevadel loodi põllumajanduskooli ja õppimisvõimalusi tutvustav EPKK kodulehe alamleht „Haridus ja tööturg“. Leht koondab valdkonna uudiseid, põllumajandus-, aiandus- ja metsanduserialasid õpetavate kutseõppeasutuste ja kõrgkoolide ning neis õpetavate erialade tutvustusi ning vastuvõtuinfot, praktika- ja õpipoisiõppe infot ja mitmeid kasulikke viiteid.

EPKK väga mitmekülgset koostööd meediaga põllumajanduserialade ja tööturu tutvustamisel (pressiteated, intervjuud, artiklid). Eesti Haridusfoorumi 25. suurfoorumi raames osales EPKK juht avatud haridusruumi ja tulevikutöö teemalisel paneelarutelul.

2020. aastal viidi lõpule töö 2018. aastal uuendatud taime- ja loomakasvatuse kutsestandardite vastavusse viimisel põllumajandusvaldkonna õppekavadega koostöös Olustvere TMK ja Järvamaa KHK-ga. Veebruaris osalesid kaks põllumajandusvaldkonna kutseksamite hindamiskomisjoni liiget Kutsekoja koolitusel kutse- ja hindamiskomisjonide liikmetele. Juulis osales EPKK Kutsekoja poolt kutse andmise kvaliteedi tagamise eesmärgil läbi viidud 2.-5. taseme kutsete kutseõppe kutseksamite hindamisnõuete ja -protseduuride kvaliteedi analüüsis.

Mais korraldati veebinõupidamine, kus osalesid Eesti Maaülikooli, Järvamaa KHK, Olustvere TMK, Maaelu Edendamise Sihtasutuse ning EPKK esindajad. Arutati koostöövõimalusi põllumajandusliku hariduse tutvustamisel ja reklaamimisel, räägiti läbi õpipoisiõppe ning praktikaalase koostöö võimalused õppeasutuste ja põllumajandusvaldkonnas tegutsevate ettevõtjate vahel, sh koroonaviirusest tingitud olukorraga seonduvad asjaolud. Käsitleti vastuvõtu teemat ning otsiti sujuvamaid lahendusi kutseõppeasutustest kõrgkooli edasi liikumisel. Kõigi õppeasutustega toimusid erinevad haridusteemalised arutelud ka EPKK kodulehe „Haridus ja tööturg“ koostamise käigus.

EPKK haridusvaldkonna juht Katrin Tambet osales Kutsehariduse Nõukoja töös.

EPKK esindajad osalesid nõupidamistel, ümarlaudades, koosolekutel ja kogudes, tutvustasid tööjõukriisist tingitud põllumajandussektori olukorda erinevates meediakanalites ja pakkusid omapoolseid lahendusi kriisi leevendamiseks. Neljal korral toimusid EPKK töötajate ja põllumajanduserialasid õpetavate koolide kohtumised kutse andmise ja põllumajandushariduse teemal.

EPKK esindajad osalesid Järvamaa KHK ja Olustvere TMK koolide nõuandvates nõukogudes, kus anti tagasisidet erinevate koolitusvajaduste ja valdkonna tulevikusuundade kohta. Olustvere TMK kooli nõunike kogu koosolek toimus 26. novembril, jaanuaris-veebruaris vaatas nõunike kogu üle arengukava tegevus- ja tulemusaruande. Järvamaa KHK osas on 2020. aastal toimunud jooksev infovahetus ja konsultatsioonid.

EPKK esindaja osales konsulentide kutsekomisjoni töös, Toiduainetööstuse ja Põllumajanduse Kutsenõukogu töös. Novembris pikendati EPKK kui kutse andja haldusallas olevate 4. taseme kutsestandardite 4 Kalakasvataja ning Loomaarsti abiline kehtivust kuni 26.11.2025.

EPKK haridusvaldkonna juht Katrin Tambet osales ümarlaual „Tulevikutöö ja tulevikuharidus“ ning veebipõhisel OSKA ekspeditsioonil.

Jätкус parimate maamajanduserialade õpilaste ja õpetajate tunnustamine koostöös Maaelu Edendamise Sihtasutusega. Tunnustamisüritus toimus EPKK lõikuspeo raames Pärnus.

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2020	31.12.2019	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	1 102 572	803 500	2
Nõuded ja ettemaksed	104 072	122 413	3,4
Kokku käibevarad	1 206 644	925 913	
Põhivarad			
Finantsinvesteeringud	20 000	20 000	5
Nõuded ja ettemaksed	81 931	0	3
Kokku põhivarad	101 931	20 000	
Kokku varad	1 308 575	945 913	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	120 722	31 783	6
Kokku lühiajalised kohustised	120 722	31 783	
Pikaajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	75 700	0	
Kokku pikaajalised kohustised	75 700	0	
Kokku kohustised	196 422	31 783	
Netovara			
Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	32 118	32 118	
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	882 012	831 393	
Aruandeaasta tulem	198 023	50 619	
Kokku netovara	1 112 153	914 130	
Kokku kohustised ja netovara	1 308 575	945 913	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2020	2019	Lisa nr
Tulud			
Liikmetelt saadud tasud	169 701	179 289	
Annetused ja toetused	655 325	777 812	7
Tulu ettevõtlusest	277 509	480 014	8
Muud tulud	86 222	46 162	9
Kokku tulud	1 188 757	1 483 277	
Kulud			
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-433 647	-1 001 691	10
Mitmesugused tegevuskulud	-71 124	-35 082	11
Tööjõukulud	-484 643	-389 206	12
Muud kulud	-3 122	-624	
Kokku kulud	-992 536	-1 426 603	
Põhitegevuse tulem	196 221	56 674	
Intressitulud	112	109	
Muud finantstulud ja -kulud	1 690	-6 164	
Aruandeaasta tulem	198 023	50 619	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2020	2019
Rahavood põhitegevusest		
Põhitegevuse tulem	196 221	56 674
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	18 341	100 854
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	7 008	-15 425
Laekunud intressid	112	109
Makstud intressid	-471	0
Laekunud dividendid	2 161	713
Muud rahavood põhitegevusest	75 700	-6 877
Kokku rahavood põhitegevusest	299 072	136 048
Kokku rahavood	299 072	136 048
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	803 500	667 452
Raha ja raha ekvivalentide muutus	299 072	136 048
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	1 102 572	803 500

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

			Kokku netovara
	Sihtkapital/ Osakapital nimiväärtuses/ Reservkapital	Akumuleeritud tulem	
31.12.2018	32 118	831 393	863 511
Aruandeaasta tulem		50 619	50 619
31.12.2019	32 118	882 012	914 130
Korrigeeritud saldo 31.12.2019	32 118	882 012	914 130
Aruandeaasta tulem		198 023	198 023
31.12.2020	32 118	1 080 035	1 112 153

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

MTÜ Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja (EPKK) raamatupidamise aastaaruanne 2020. aasta kohta on koostatud raamatupidamise seaduse §17 alusel Eesti finantsaruandluse standardi kohaselt. Eesti finantsaruandluse standard tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestus- ja aruandluse põhimõtetele, mille põhinõuded on kehtestatud raamatupidamise seaduses ning mida täiendavad EV Raamatupidamise toimkonna juhendid.

EPKK kasutab tulude ja kulude aruande koostamisel RTJ 14 "Mittetulundusühingud ja sihtasutused" lisas toodud tulude ja kulude aruande kirijete skeemi.

Raamatupidamise aruanne on koostatud eurodes.

2020. aasta raamatupidamise aruande põhiaruanded on bilanss, tulemiaruanne, rahavoogude aruanne, netovarade muutuste aruanne.

Raha

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke.

Finantsinvesteeringud

Finantsinvesteeringud kajastatakse seotusmaksumuse meetodil.

Nõuded ja ettemaksed

Ostjate tasumata summad kajastatakse bilansis korrigeeritud seotusmaksumuse meetodi kohaselt laekumise tõenäosusest lähtuvalt. Seejuures hinnatakse eraldi nõudeid iga konkreetse kliendi vastu eraldi, arvestades teadaolevat infot kliendi maksevõime kohta.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Põhivarad on varad, mille maksumus algab 10000 eurost ja kasulik tööiga on üle ühe aasta.

Amortisatsiooni arvestatakse lineaarsel meetodil, amortisatsioonimäärad on 20% kuni 33% aastas.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 10000

Finantskohustised

Finantskohustised (võlad hankijatele, viitvõlad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustused) võetakse arvele nende seotusmaksumuses, mis sisaldab kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud seotusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalised finantskohustused kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas.

Tegevuse sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna siis, kui laekumine on praktiliselt kindel ja sihtfinantseerimisega seotud sisulised tingimused on täidetud. Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustisena.

Vastavat kohustist kajastatakse bilansis lühi- või pikaajalisena olenevalt sellest, millal toimub sihtfinantseerimisega kaasnevate tingimuste täitmine.

Tulud

Tulud kajastatakse kaupade müümise ja teenuste osutamise järel, kui omand on läinud üle müüjalt ostjale, tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline ja tehinguga seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt hinnata.

Seotud osapooled

Seotud osapooltena käsitletakse juhatuse ja nõukogu liikmeid, nende lähisugulasi ning pereliikmeid.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2020	31.12.2019
Sularaha kassas	1 531	1 310
Tähtajalised hoiused	50 000	50 000
Arvelduskontod	1 049 541	750 690
Arveldusdeposiidid	1 500	1 500
Kokku raha	1 102 572	803 500

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2020	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi	
		12 kuu jooksul	üle 5 aasta
Nõuded ostjate vastu	32 187	32 187	
Ostjatelt laekumata arved	32 187	32 187	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	7 908	7 908	
Muud nõuded	63 977	63 977	
Viitlaekumised	63 977	63 977	
Ettemaksed	81 931		81 931
Muud makstud ettemaksed	81 931		81 931
Kokku nõuded ja ettemaksed	186 003	104 072	81 931

	31.12.2019	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi	
		12 kuu jooksul	üle 5 aasta
Nõuded ostjate vastu	19 161	19 161	
Ostjatelt laekumata arved	19 161	19 161	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	11 310	11 310	
Muud nõuded	76 142	76 142	
Ettemaksed	15 800	15 800	
Kokku nõuded ja ettemaksed	122 413	122 413	

Tulevaste perioodide ettemaksed on messikorraldajale Salon International de L'Alimentation makstud pinna rendi eest kahe arvega vastavalt 41618,22 ja 40312,98 eurot. Mess toimub Pariisis 2022. aasta oktoobrikuus.

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2020		31.12.2019
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks
Käibemaks	1 218	221	11 036
Üksikisiku tulumaks		8 654	
Erisoodustuse tulumaks	31		
Sotsiaalmaks		19 805	
Kohustuslik kogumispension		765	
Töötuskindlustusmaksed		651	
Ettemaksukonto jääk	6 659		274
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	7 908	30 096	11 310

Lisa 5 Pikaajalised finantsinvesteeringud

(eurodes)

	Aktsiad ja osad	Kokku
31.12.2018	20 000	20 000
31.12.2019	20 000	20 000
	Aktsiad ja osad	Kokku
31.12.2019	20 000	20 000
31.12.2020	20 000	20 000

Lisa 6 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2020	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi	
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul
Võlad tarnijatele	4 280	4 280	
Võlad töövõtjatele	22 406	22 406	
Maksuvõlad	30 096	30 096	
Saadud ettemaksed	139 640	63 940	75 700
Tulevaste perioodide tulud	139 640	63 940	75 700
Kokku võlad ja ettemaksed	196 422	120 722	75 700

	31.12.2019	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi	
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul
Võlad tarnijatele	16 364	16 364	
Võlad töövõtjatele	14 472	14 472	
Muud võlad	120	120	
Muud viitvõlad	120	120	
Saadud ettemaksed	827	827	
Kokku võlad ja ettemaksed	31 783	31 783	

Saadud ettemaksed on mess SIAL 2022. aastal summas 75700 eurot ning mess Anuga 2021.aastal summas 63940 eurot. Peale aruandeperioodi lõppu selgus, et mess Anuga ei toimu ning osalejate ettemaksed tagastati 2021. aasta jaanuarikuus

Lisa 7 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2020	2019
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	196 000	167 667
turuarendustoetus	19 598	250 250
erinevad foorumid	71 227	75 008
Green Agri	49 941	77 700
Liivimaa toidutee	32 726	75 647
PIP toiduohutus	93 339	46 110
Baltic Sea Food	48 425	39 176
Poshbee	1 141	0
PIP loomakasvatus	15 217	36 021
BB4V	37 065	9 153
LIFE	0	1 080
Breed Expo	71 268	0
RITA haridusnõunik	19 378	0
Kokku annetused ja toetused	655 325	777 812
sh eraldi riigieelarvest	196 000	167 667

Lisa 8 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2020	2019
tulu teenuste müügist	75 453	58 829
TEM ja TM tulud	37 763	41 184
messide tulud	52 854	220 686
osalustasud	114 252	113 691
mitmesugused tulud	8 292	11 422
kutseeksamid	56 189	33 835
foorumitel osalemine	0	367
muud tulud	-1 494	0
2019.aasta parandus	-65 800	0
Kokku tulu ettevõtlusest	277 509	480 014

2020.a aastal toimuma pidanud messi SIAL eest saadud ettemaksud kantu tulevaste perioodide tuluks. Messi toimumisaeg 2022.aasta.

Lisa 9 Muud tulud

(eurodes)

	2020	2019
tulu messikaupade müügist	21 550	21 783
Brüsseli kulude kompenseerimine	695	10 833
tulevperioodi tulud	63 977	0
Muud	0	13 546
Kokku muud tulud	86 222	46 162

Tulevperioodi tulud on erinevate projektide sihtfinantseerimise tulud, mis laekuvad 2021. aastal

Lisa 10 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud (eurodes)

	2020	2019
Transpordikulud	33 942	28 596
Mitmesugused bürookulud	13 611	18 223
Lähetuskulud	34 436	65 407
Koolituskulud	13 248	0
messidel osalemine	94 256	480 321
reklaamikulud	11 142	10 987
infotehnoloogiakulud	12 747	19 422
koolituste ja foorumite korraldamine	0	16 973
infomaterjalid, juriidilised kulud	4 498	560
info ostmise kulud	50 632	49 042
kommunaalkulud	40 766	39 382
MeM lepingute kulu	15 852	17 338
projektide reisikulud	6 842	0
TEM projekt	11 593	988
GA ja LRC projektijuht	45 508	46 518
seminaride korraldamine	61 008	153 748
infomaterjalid	25 184	54 186
2019. aasta parandus	-41 618	0
Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	433 647	1 001 691

2020. aastal toimuma pidanud mess SIAL pinna rendi eest tasutud summad kantud tulevperioodi kuluks. Mess toimub 2022. aastal.

Lisa 11 Mitmesugused tegevuskulud (eurodes)

	2020	2019
pangateenused	520	0
vastuvõtu ja esinduskulud	15 500	2 453
liikmemaksud	20 027	19 907
mitmesugused tegevuskulud		
Muud	35 077	12 722
Kokku mitmesugused tegevuskulud	71 124	35 082

Lisa 12 Tööjõukulud

(eurodes)

	2020	2019
Palgakulu	361 353	288 777
Sotsiaalmaksud	123 290	100 429
Kokku tööjõukulud	484 643	389 206
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	11	14

Lisa 13 Seotud osapooled

(eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga		
	31.12.2020	31.12.2019
Füüsilisest isikust liikmete arv	4	4
Juriidilisest isikust liikmete arv	110	99

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

Kaupade ja teenuste ostud ja müügid

	2020		2019	
	Kaupade ja teenuste ostud	Kaupade ja teenuste müügid	Kaupade ja teenuste ostud	Kaupade ja teenuste müügid
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	29 756	69 786	7 439	28 242

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2020	2019
Arvestatud tasu	155 900	129 953
autokompensatsioon	3 265	8 417
õnnetusjuhtumi kindlustus	450	0

2020.aastal teenuste käive koos liikmemaksu summadega

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 15.06.2021

Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda (registrikood: 80007884) 01.01.2020 - 31.12.2020 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
MEELI LINDSAAR	Juhatuse liige	21.06.2021
ROOMET SÕRMUS	Juhatuse liige	17.06.2021

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda üldkoosolekule

Arvamus

Oleme auditeerinud Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda (ühing) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2020 ning tulemiaruanne, rahavoogude aruannet ja netovara muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt ühingu finantsseisundit seisuga 31.12.2020 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeaudiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeaudiitori aruannet.

Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahkneb raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Vandeaudiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeaudiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, väärresistide tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjaspepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärselt kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/

Liina Tamm

Vandeaudiitori number 559

Audit Advisory OÜ

Auditoorteevõtja tegevusloa number 96

Paadi tee 3, Haabneeme alevik, Viimsi vald, Harju maakond, 74001

21.06.2021

Audiitorite digitaalallkirjad

Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda (registrikood: 80007884) 01.01.2020 - 31.12.2020 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
LIINA TAMM	Vandeaudiitor	21.06.2021

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Muude ettevõtjate ja tööandjate organisatsioonide tegevus	94119	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6009349
E-posti aadress	info@epkk.ee
Veebilehe aadress	www.epkk.ee